

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΒΙΝΤΕΟ

‘Κινητοποίηση και ανάληψη δράσης για τις δασικές πυρκαγιές’

Προετοιμασία για τον εκπαιδευτικό

Αντιπυρική περίοδος είναι η περίοδος υψηλότερου κινδύνου για εκδήλωση πυρκαγιάς, όπου τα μέτρα που πρέπει να τηρούμε για την αποφυγή πρόκλησης πυρκαγιών και την προστασία μας από αυτές είναι αυξημένα και πρέπει να ακολουθούμε τις σχετικές οδηγίες. Η αντιπυρική περίοδος ξεκινάει από την 1η Μαΐου κάθε έτους και διαρκεί 6 μήνες, ως την 31η Οκτωβρίου.

Ο **Ημερήσιος Χάρτης Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς**, έχει ως κύριο στόχο να ενημερώσει τους φορείς που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, αλλά και τους πολίτες, για τις περιοχές στις οποίες το επόμενο 24-ωρο είναι μεγάλη η πιθανότητα εκδήλωσης δασικών πυρκαγιών. Το Πυροσβεστικό Σώμα δίνει χρήσιμες συμβουλές για το [‘Πώς να περιορίσουμε τον κίνδυνο των δασικών πυρκαγιών’](#)

Το σύστημα δασοπροστασίας στη χώρα μας στηρίζεται λειτουργικά σε τρεις παράλληλες επιχειρησιακές δομές: Το Πυροσβεστικό Σώμα, τη Δασική Υπηρεσία και τις δομές πολιτικής προστασίας, μέσω των οποίων οργανώνεται η συνεισφορά σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και Κεντρικής Κυβέρνησης.

Οι **εθελοντές δασοπροστασίας/δασοπυρόσβεσης** εντάσσονται στις δομές της πολιτικής προστασίας. Στην πραγματικότητα, όμως, ο εθελοντισμός αφορά εξίσου και τις άλλες δύο επιχειρησιακές δομές, καθώς το Πυροσβεστικό Σώμα αξιοποιεί στις τάξεις του εθελοντές πυροσβέστες και συντονίζει επιχειρησιακά εθελοντικές ομάδες, ενώ οι δασικές υπηρεσίες συνεργάζονται με εθελοντές και εθελοντικές ομάδες για την υλοποίηση δράσεων πρόληψης και καταστολής.

Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών

- Νεοελληνική Γλώσσα
- Γεωγραφία
- Βιολογία
- Φυσική
- Χημεία
- Τεχνολογία
- Πληροφορική
- Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή
- Εργαστήρια Δεξιότητων
- Περιβαλλοντικό πρόγραμμα/όμιλος

Γνωστικοί Στόχοι

Κατανόηση των μέτρων πρόληψης κινδύνου από τις δασικές πυρκαγιές

Κατανόηση και απόκτηση ικανότητας σχεδιασμού προγράμματος

Κινητοποίηση και ανάληψη δράσης

Δεξιότητες που καλλιεργούνται

- Εργασία σε ομάδες
- Επικοινωνία
- Ικανότητα Παρουσίασης
- Κριτική Σκέψη
- Δημιουργική φαντασία και σκέψη
- Επίλυση προβλήματος

Η ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΙΝΑΙ Η
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Εισαγωγή

Ξεκινήστε μία συζήτηση σχετικά με το περιεχόμενο του βίντεο που θα δουν στη συνέχεια, και που αφορά τα μέτρα πρόληψης κινδύνου από τις δασικές πυρκαγιές. Ρωτήστε τους μαθητές εάν έχει χρειαστεί να πάρουν κάποια μέτρα πρόληψης στο παρελθόν. Αν ναι ποια ήταν αυτά; Για ποιο λόγο το έκαναν;

Ποια μπορεί να είναι τα μέτρα πρόληψης κινδύνου από τις δασικές πυρκαγιές;

Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να εφαρμοστούν; Ποιο από αυτά πιστεύουν είναι το πιο σημαντικό για να μειώσουμε τον κίνδυνο των πυρκαγιών;

Εξηγήστε ότι με την προβολή του βίντεο, θα δείτε τα πιο σημαντικά μέτρα πρόληψης και πώς μπορούν να αποτελέσουν λύση του προβλήματος των πυρκαγιών. Ζητήστε τους να είναι προσεκτικοί για να συγκρατήσουν τα προτεινόμενα μέτρα και να τα σημειώνουν αν θέλουν σε χαρτί.

Προβολή βίντεο

Μετά την προβολή του [βίντεο](#) ξεκινήστε τη συζήτηση ως εξής:
Πώς νιώθουν μετά την παρακολούθηση του βίντεο; Τι σκέφτονται;
Ποιο είναι το βασικό μήνυμα του βίντεο;
Τα μέτρα πρόληψης που αναφέρονται τους είναι γνωστά;
Είναι κάποιο που δεν ήξεραν; Κάποιο που τους έκανε εντύπωση;
Πιστεύουν ότι εφαρμόζονται;
Αν όχι, ποιους θεωρούν υπεύθυνους για τη μη εφαρμογή τους;
Πιστεύουν ότι αν εφαρμόζονταν, θα μειώναμε το πρόβλημα των δασικών πυρκαγιών;
Ποιο πιστεύουν ότι είναι το πιο σημαντικό και γιατί;

Εργασία σε ομάδες

Ζητήστε από τους μαθητές στις ομάδες να διαλέξουν ένα από τα παρακάτω θέματα προς διερεύνηση.

1η ομάδα: Ποιες [χώρες](#) παγκοσμίως και στη [Μεσόγειο](#) αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα με δασικές πυρκαγιές; Γιατί; Πώς το αντιμετωπίζουν;

2η ομάδα: Ποιοι είναι [οι αρμόδιοι φορείς για την προστασία των δασών](#) από τις πυρκαγιές; Τι αρμοδιότητες έχουν; Τι είναι υποχρεωμένοι να κάνουν; Τηρούν τις υποχρεώσεις τους; Φανταστείτε ότι επισκέπτεστε μία υπηρεσία από τις παραπάνω. Τι θα τους ζητάγατε;

3η ομάδα: Τι είναι ο Ημερήσιος χάρτης πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς; Ποιος τον εκδίδει; Από πότε μέχρι πότε; [Πώς προκύπτει](#);

4η ομάδα: Τι είναι οι [τοπικές εθελοντικές ομάδες δασοπυροπροστασίας](#); Τι αρμοδιότητες έχουν; Πόσες υπάρχουν στη χώρα μας; Φανταστείτε ότι γίνεστε μέλη σε μία τέτοια ομάδα. Πώς νιώθετε; Ποιο είναι το κίνητρο να είστε σε μία τέτοια ομάδα;

Μπορούν να ερευνήσουν για τις απαντήσεις στο Διαδίκτυο, σε άρθρα, δημοσιεύσεις κλπ. Όταν ολοκληρωθεί η έρευνα, μπορούν να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα στην ολομέλεια με διάφορους τρόπους (βίντεο, δρώμενο/παιχνίδι ρόλων, αποτύπωση σε χάρτη ή σε ενημερωτικό γράφημα κ.ά.)

Δραστηριότητα: Το δικό μας σχέδιο αντιπυρικής προστασίας

Ξεκινήστε ρωτώντας τους μαθητές αν γνωρίζουν ή φαντάζονται τι είναι [ένα σχέδιο πρόληψης δασικών πυρκαγιών](#). Ποιανού αρμοδιότητα είναι να το ετοιμάσει; Πόσο σημαντικό μέτρο πρόληψης το θεωρούν για τη μείωση των δασικών πυρκαγιών; Εξηγήστε ότι στις ομάδες τους θα σχεδιάσουν το δικό τους τοπικό σχέδιο πρόληψης δασικών πυρκαγιών, αφού πρώτα κάνουν κάποια προετοιμασία.

Δώστε στις ομάδες χαρτάκια post it 2 διαφορετικών χρωμάτων και ζητήστε τους να σημειώσουν τα μέτρα που προτείνονταν στο βίντεο, στο ένα χρώμα τις δράσεις από πλευράς Πολιτείας και στο άλλο τις προσωπικές δράσεις. Επιπλέον μπορούν να κάνουν έρευνα στο Διαδίκτυο για παρόμοιες δράσεις ή να σκεφτούν δικές τους ιδέες. Πόσο μοιάζουν αυτές οι δράσεις; Ποιες είναι πιο σημαντικές; Στη συνέχεια κατηγοριοποιούν τις προσωπικές δράσεις, σε δράσεις στο δάσος και δράσεις στο σπίτι.

Ζητήστε τους για αρχή να ερευνήσουν τα [μέτρα προστασίας των σπιτιών](#) από τις πυρκαγιές βάσει των προτάσεων που αναφέρει το βίντεο αλλά και της έρευνας που έκαναν. Πιο συγκεκριμένα να σχεδιάσουν ένα σπίτι που είναι στα όρια του δάσους/άλσους/δασύλιου, και να σημειώσουν πάνω τα σημεία και τους [τρόπους επέμβασης](#) για μείωση του κινδύνου πυρκαγιάς. Όταν ολοκληρωθεί η έρευνα, οι ομάδες παρουσιάζουν την εργασία τους, εντοπίζουν τα κοινά σημεία. Στη συνέχεια μπορούν να σχεδιάσουν μία μακέτα σπιτιού, τρισδιάστατη ή ψηφιακή, όπου θα αναδεικνύουν τα προτεινόμενα μέτρα, δίνοντας έμφαση στην αναγκαιότητα και τη σπουδαιότητα ανάληψής τους.

Επόμενο βήμα να σχεδιάσουν μέτρα πρόληψης για μία δασική έκταση της επιλογής τους.

Μπορούν να οργανώσουν το σχέδιό τους ως εξής:

- Αρχικά να επιλέξουν τη δασική έκταση που θέλουν να προστατέψουν.
- Κατόπιν θα πρέπει να επιλέξουν τι είδους δράσεις θα κάνουν ([καμπάνια ενημέρωσης των κατοίκων της περιοχής](#), επικοινωνιακές δράσεις, εκδήλωση, συγκέντρωση χρημάτων για την προστασία της περιοχής, εθελοντικές δράσεις στο χώρο).
- Στη συνέχεια θα πρέπει να σκεφτούν, ποιους είναι ο σκοπός του προγράμματός τους (τι θέλουν να πετύχουν).
- Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα (ποιους αφορά); Πώς θα επικοινωνήσουν μαζί τους;
- Ποια/ποιες θα είναι οι βασικές δράσεις; Ποιο το όνομα του προγράμματος;
- Πόσο ασφαλής είναι η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του προγράμματος;
- Θα χρειαστούν τη βοήθεια άλλων; Θα χρειαστεί να πάρουν άδεια για κάποια δράση;
- Πόσο χρόνο θα χρειαστούν για να υλοποιήσουν τη δράση;

Δραστηριότητα (συν)

Στη συνέχεια μπορούν να κάνουν έρευνα στο Διαδίκτυο για το [χάρτη κινδύνου πυρκαγιάς](#), τι προβλέπεται για την περιοχή τους.

Για πιο αναλυτικό και πληρέστερο σχεδιασμό μπορούν να κάνουν μια έρευνα για:

- τα αίτια έναρξης πυρκαγιών
- τις κλιματικές συνθήκες την αντιπυρική περίοδο (ποια είναι η πιο ξηρή περίοδος με τις λιγότερες βροχοπτώσεις, μέσες θερμοκρασίες, ένταση ανέμων)
- την προσβασιμότητα στο χώρο
- τη χλωρίδα & πανίδα
- την ανθεκτικότητα της βλάστησης στην πυρκαγιά & τη δυνατότητα φυσικής αναγέννησης
- τους χρήστες/επισκέπτες, επαγγελματίες και μη (μελισσοκόμοι, υλοτόμοι, κτηνοτρόφοι κλπ.)

Περισσότερα για τις παραμέτρους των αντιπυρικών σχεδίων [εδώ](#).

Επιπλέον μπορούν να κάνουν έρευνα στο Διαδίκτυο ποιοι είναι οι αρμόδιοι φορείς για την προστασία της δασικής έκτασης (Δασαρχείο, Δήμος, Περιφέρεια, Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής, Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας) και αν η δασική αυτή περιοχή προστατεύεται θεσμικά.

Στη συνέχεια μπορούν να επικοινωνήσουν με το Δήμο ή άλλη αρμόδια Αρχή και να ρωτήσουν αν υπάρχει σχέδιο αντιπυρικής προστασίας. Αν ναι, να ζητήσουν στοιχεία για τα παραπάνω.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αφιερώσουν χρόνο για να καταγράψουν πολλές ιδέες, να τις αξιολογήσουν κατά πόσο είναι αποτελεσματικές και εφικτές και να ψηφίσουν για να καταλήξουν σε αυτές που μπορούν να υλοποιήσουν.

Τελικά συντάσσουν το [σχέδιο πρόληψης](#) που έχουν καταλήξει.

Εξετάστε το ενδεχόμενο, πριν οριστικοποιήσουν το σχέδιό τους, να το παρουσιάσουν σε όλο το σχολείο, σε μία έκθεση, ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα ή σε ένα βίντεο για να πάρουν ανατροφοδότηση και να βελτιώνουν τις προτάσεις τους.

Αν αυτό δεν είναι εφικτό χρονικά, αφήστε χρόνο να το κάνουν μετά την οριστικοποίησή του. Θα έχουν έτσι την ευκαιρία να μεταδώσουν τις γνώσεις τους και την εμπειρία τους στους συμμαθητές τους, αλλά και να εξασκήσουν τις επικοινωνιακές τους ικανότητες.

Τέλος ανταλλάσσουν ιδέες με τη σχολική κοινότητα για τον τρόπο υλοποίησής του, τη συμμετοχή όλων, την προώθησή του στους αρμόδιους αλλά και στο ευρύτερο κοινό.

Χρόνος

Λάβετε υπόψη ότι για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων οι μαθητές σας θα χρειαστούν χρόνο για να κάνουν έρευνα και να υλοποιήσουν τις δράσεις τους. Βοηθήστε τους να υπολογίσουν ρεαλιστικά σε πόσο χρόνο υπολογίζουν να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους.

Οργανώστε το πλάνο των μαθημάτων σας, βάσει του παραπάνω προγραμματισμού.

Αν δεν μπορείτε να διαθέσετε τόσο χρόνο από τα μαθήματά σας, μπορείτε να περιοριστείτε στην αξιοποίηση του βίντεο και των προτάσεων για συζήτηση μετά την προβολή του βίντεο, καθώς και τις εργασίες σε ομάδες που περιέχονται στα εκπαιδευτικά φυλλάδια (διάρκεια 1-2 διδακτικές ώρες).

Αξιολόγηση

Οι μαθητές γράφουν σε ένα χαρτί:

Μια επιτυχημένη στιγμή από τη δράση που έκανα...

Μια πρόκληση από τη δράση που ανέλαβα...

Εργαλεία

- Χαρτιά, χαρτί του μέτρου
- Χαρτάκια post it 2 χρωμάτων
- Μαρκαδόροι
- Υλικά για κατασκευή μακέτας
- Blue tack
- Έρευνα στο διαδίκτυο
- Εξοπλισμός προβολής βίντεο (προβολέας, οθόνη, ηχητικά)

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της σπάταλης κατανάλωσης.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ:

Μάθετε περισσότερα για τη δουλειά μας για τα δάση και την [περιβαλλοντική εκπαίδευση για τα δάση](#).